

Marts 2024

Lisbet Silver og Annette Holdensen

Smykker og billeder

Lisbet Silver

Født i Vestjylland i Bramming. Opvokset på en gård med en kreativ far, der kunne lave armbånd af horn og halskæder af rav. Han var også klar, når man manglede et par knapper til en hjemmesyet kjole eller til en striketrøje. Min søster Annette Holdensen blev også en påvirkning indenfor håndarbejde, både med broderi og vævning. Hun banede vejen for mig, så også jeg kom på højskole i Sverige.

USA og Mexico

Senere rejste jeg til USA som au pair pige i et år. Derefter rejste jeg på tur med greyhoundbus over USA. Jeg opsøgte indianerstammer i New Mexico for at opleve deres kultur med stærke traditioner i smykker og dans. Turen gik videre til min fætter i Canada som havde et par venner der skulle til Mexico. Jeg sad på med dem. I Mexico oplevede jeg igen indianernes spændende, og anderledes håndværkstraditioner. Arbejdede min vej hjem på DFDS fragtskib som kahyts- og salondreng.

I lære som sølvsmed og guldsmed

Efter hjemkomsten fra USA og Mexico blev jeg interesseret i at komme i lære som guld- eller sølvsmed. Det blev til sølvsmed, i første omgang hos Hingelberg i Århus i to år. Jeg forhandlede med Bent Exner, som jeg traf på skolen i Valby. Han underviste på Guldsmedehøjskolen mens jeg gik på lærlingeskolen. Helga og Bent Exner blev mine læremestre de næste to år både i smykke- og korpusteknikker. Vi lærlinge blev indført i fremstilling af kirkesølv såvel som smykker og unika til kunder. Vi var også med hele vejen fra forarbejdning i værkstedet til en udstilling på Kunstindustrimuseet i København.

Båden og havet

Det var i de år jeg traf min kommende mand, Robert Silver, i Ålborg Havn, hvor han var på gennemrejse med en gammel Colin Archer, der skulle videre til USA. Det resulterede i at jeg havnede i San Francisco i to år efter endt svendebrev i Danmark. Fra San Francisco gik vejen til Svendborg hvor jeg med familie har boet og haft værksted i 42 år.

Guldsmedehøjskolen

Udfordringer var der nok af, men jeg længtes efter at komme i gang på værkstedet igen, og beslutningen om at søge ind på Guldsmedehøjskolen i København blev taget. Altså en toårig flytning fra Svendborg med båd, barn og mand i en lille lejlighed.

Det fik mig tilbage i faget, og de to år gik hurtig, dog med et afbræk på en sommersejls i skærgården i den hjemmebyggede båd. Den inspiration at være i elementerne var af stor betydning for min tilstedeværelse som formgiver efterfølgende.

Vikingsmykker

Et års tid efter Guldsmedehøjskolen blev jeg tilbudt et job på Fattiggården, som er en del af museet i Svendborg. De havde en nedlagt guldsmedje som skulle levendegøres, og jeg havde frie hænder til at lave hvad jeg ville.

Det var da jeg så et billede på en planche af Iholmfundet, at jeg besluttede at studere vikingsmykker, dvs. selve konstruktionen af dem. I Iholmfundet var der et armbånd, som mindede meget om mit design, som jeg havde skabt på Guldsmedehøjskolen.

Broderede smykker

Da jeg boede i Svendborg, var jeg med i flere udstillinger og havde mange udfordrende bestillingsopgaver, som har præget mit design gennem årene. Bl.a. var jeg med på udstillingen for 200 års markeringen af Stavnsbåndets ophævelse på Gammel Estrup museum.

Hestehår og amonitter

Gennem samværet med Fynske kunsthåndværkere som jeg udstillede med i en årrække, blev jeg inspireret til at bruge hestehår i mine smykker. Jeg farvede også hestehår for at opnå de farver der samspillede med farverne i smykket.

Annette Holdensen

Annette Holdensen blev født i et landbomiljø, hvor begrebet kunst snarere blev forbundet med "kunstigt" end med udtryk. Til gengæld var der en stærk tradition for at udføre håndværk, husflid og håndarbejde, der med deres nytteværdi kunne tjene til opretholdelse af en vis standard i hjemmet. Annette Holdensen var det ældste af fire børn, tre piger og en dreng. Hun erindrer, hvordan børn og ældre samledes for at sy og strikke. Vævning foregik på et nærliggende væveri, hvor familiens egen hør blev omsat til linned. Hver eneste stump stof blev udnyttet, ligesom garner fandt anvendelse og siden genanvendelse. Denne nøjsomhed har fulgt Annette Holdensen, også i hendes kunstneriske virke, hvor de første arbejder blev udført som kludetæpper og forbundet til stoffer, der som strimler kom til at indgå i motiverne. Annette Holdensens gentagne ophold på Engelsholm Højskole midt i 1950'erne bragte nye dimensioner ind i det tekstile univers. Siden voksede hun gennem sit giftermål 1958 med højskolelærer Rolf Krøyer Dahl ind i det danske højskolemiljø.

I begyndelsen flyttede familien noget rundt, men besluttede i 1963 at købe et ældre husmandssted i Løkkegravene, lidt uden for Odense. Børnene var på det tidspunkt et og to år, og stedet blev en fast forankring frem til 1976, der blev et skæbneår for Annette Holdensen. Begge hendes forældre døde, hun flyttede fra sin mand, hendes ældste søn tog ud at sejle, mens den yngste valgte at blive hos faderen. Hendes situation som kunstner var dog langt fra dårlig. Siden sin første udstilling i 1970 og i lyset af den gryende kvindesag, der fik mange selverhvervende kvinder til at investere i tekstilkunst, havde hun solgt ganske godt. Samtidig underviste hun på børnehaveseminariet i Odense. I 1979 tog hun sammen med kollegaen Jane Balsgaard til Oslo og Trondheim. Samme år rejste hun til Grækenland med en anden kollega og tidligere elev, Anne Bjørn. Annette Holdensens virke var ved at finde sit leje, og hun blev del af et kunstnermiljø, der beskæftigede sig både med vævning, grafik, maleri, land art og installation.

Mødet med den polske tekstilkunstner Magdalena Abakanowicz sidst i 1970'erne resulterede i en udvikling fra den flade vævning i retning af det tredimensionelle. Det skete

gennem flere store forløb. Det første var projektet Heksefrakker fra omkring 1982. Det bestod af en række store vævede kroppe, mørke og med mange hemmelige rum, hvori der blev lagt og indsyet symbolske objekter. Selvom referencen til Abakanowicz var klar, blev projektet et personligt gennembrud for Annette Holdensen i kraft af værkernes klare skulpturelle form og den afstand, som hun lagde til det umiddelbart dekorative og ufarlige. Senere fulgte en række meget store løbbundne kurve fra først i 1980'erne og nogle år frem. Løbbindingen er en klassisk dansk teknik til udformning af halmkurve. Annette Holdensen var nok loyal over for den gamle teknik, men tilførte den nogle skulpturelle værdier, der var hendes egne. På et symposium i Polen, arrangeret af World Crafts Council i 1985, stiftede hun bekendtskab med pilefletningen. Denne teknik rummede også muligheder for at flytte vægten fra det billedlige til det skulpturelle. Resultatet blev en serie af mandshøje pileskulpturer, der kunne opstilles på vidt forskellige måder afhængigt af sted og stemning. Derefter fulgte en lang fase med tegninger og malede billeder, inden hun i 1994-95 gik i gang med endnu et stort projekt Både. Det bestod af mere end 70 bådforme, udført over skeletter i træ eller metal og beklædt med alle håndte organiske materialer. Denne idé havde været på vej ganske længe, men fik næring af en gave fra kolleger og venner over hele Danmark, der i forbindelse med hendes 60-års fødselsdag i 1994 havde samlet penge ind til en udstilling og en rejse som tak for hendes indsats i kunstnergruppen Flash 1984-90, Fynske Kunsthåndværkere fra 1972 og senest kunstnersammenslutningen Den Gyldne Orgeltone i Nordisk Kunst fra 1991.

Annette Holdensen har siden debuten deltaget i et væld af udstillinger i Danmark og i udlandet, ligesom hun har haft flere markante separatudstillinger, på Kunstindustrimuseet 1972, 1979 og 1987, på Vejle Kunstmuseum 1974 og på Esbjerg Kunstmuseum 1988. Desuden har hun været censor ved Charlottenborgs Forårsudstilling og Kunstnernes Efterårsudstilling. Hun har modtaget en række legater og hædersbevisninger, bl.a. stipendier fra Statens Kunstfond, Ole Haslunds Kunstfond 1990, Dronning Ingrid Romerske Fond 1993, Fyns Amts Kunstpris 1997 og Anne Marie Telmányis Legat 1998. Et særkende ved Annette Holdensen har været hendes respekt for kolleger og studerende. Hun har været en person, som mange har søgt for at få råd og vejledning. Nogle har boet hos hende i lange perioder for at arbejde med deres egne ting eller for at assistere ved hendes store projekter. Andre har søgt hende i forbindelse med hendes undervisning på Det Jyske Kunstakademi 1982-87, på Kunsthåndværkerskolen i Kolding 1985-86 eller på Statens Høgskole for Design og Kunsthåndværk i Bergen, Norge, 1994. Hos Annette Holdensen har husfliden, kunsthåndværket og kunsten været hinandens nødvendige forudsætninger og derfor tæt forbundne, uden smålighed eller snobberi.